

بررسی کیفی نقش تعهد مذهبی بر روابط جنسی زوجین و میزان رضایت زناشویی

عاطفه نائینی¹، عبدالله شفیع آبادی²

1 کارشناس ارشد، دانشکده پرورشی و تربیت‌آموزان، دانشگاه علامه طباطبائی تهران

Atina5661@yahoo.com

2 استادیار، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران

aShafiabady@yahoo.com

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی کیفی نقش تعهد مذهبی بر بهبود روابط جنسی زوجین و میزان رضایت زناشویی در منطقه ۱۲ شهر تهران انجام شد. روش اصلی اجرای تحقیق، پژوهش کیفی و الگوی پدیدارشناسی مبتنی بر هدف است. ابزارهای پژوهش، یکی مشاهده زوجینی بود که با شرایط مشخص شده در تحقیق، همخوانی و افرادی مذهبی باشند و ابزار دیگر، مصاحبه نیمه ساختار یافته بود که با ۱۰ زوج، مصاحبه انجام شد. با توجه به الگوی پدیدارشناسی، تلاش محقق در زمان مصاحبه صرفاً استخراج پاسخ‌های شرکت‌کنندگان از عمق موضوع بوده است. یافته‌ها نقش مثبت مذهب را در بهبود رابطه جنسی و افزایش رضایت زناشویی نشان دادند و عدم رضایت برخی از زوجین به علت عمل نکردن و عدم تعهد به آموزه‌های مذهبی بود. بنابراین نقش تعهد مذهبی و عمل به این آموزه‌های مذهبی نقش عمده‌ای را در افزایش رضایت زناشویی زوجین ایفا می‌کند.

واژگان کلیدی: رضایت زناشویی، رضایت جنسی، تعهد مذهبی

Atefeh Naeini

Atina 5661@yhoo.com.

Abstract

This qualitative study aimed to investigate the role of religious commitment, much of global Improve Sex for marital satisfaction was District 12 of Tehran. The main method of implementation research, qualitative research is a purposeful pattern phenomenology. Participants, one view was that couples specified conditions, computer research, compatibility and religious people. Other tools, semi-structured interviews with 10 couples were interviewed According to the phenomenological, researchers attempting to extract responses during the interview merely been the subject bottom. Results showed the positive role of religion is to help increase marital satisfaction and Improve Sexual .Some couples do not act dissatisfaction due to lack of commitment to religious teachings. So the role of religious commitment and practice to the religious teachings of the major role it plays in increasing marital satisfaction.

Key words: marital satisfaction, sexual satisfaction ,religious commitment.

مقدمه

خانواده جوهره ای زنده و در حال تغییر است که با استفاده از اعضای خویش و در جریان ارتباط دائمی، تعاملی و طرحدار یک کل را سازماندهی می کند و در طول زمان و مکان گسترش می یابد. مهمترین رکن در نظام خانواده زن و شوهر است که هر کدام از حقوق ویژه ای در ارتباط با یکدیگر برخوردار هستند، رعایت این حقوق، رشته های پر بار نظام خانواده را مستحکم می سازد (امرای، ۱۳۹۴).

رضایت زناشویی به عنوان درجه ای که زوجین از برآورده شدن انتظارات و نیازهای خود و همسرانشان آگاه می شوند تعریف شده است (باهلر و کمپ بل^۱، ۲۰۰۸) و به طور مستقیم و غیر مستقیم به حفاظت از خانواده و کیفیت بهتر زندگی مرتبط است. در حالیکه نارضایتی از ازدواج به استرس، اضطراب فروپاشی خانواده منجر خواهد شد (آماتو^۱، ۱۹۹۷، یوسل و مارگارت^۳، ۲۰۱۰). رضایت از زندگی و رضایت زناشویی، به شیوه های پیچیده ای با یکدیگر ارتباط دارند، زمانی که زوجین با یکدیگر ازدواج می کنند تا هر دو احساسی کلی از رضایت از زندگی را با خود به زندگی مشترک می برند که گرچه اغلب مورد توجه نیست، ولی برای ازدواج مفید است و به عنوان عاملی محافظت کننده در سازگاری زناشویی آینده موثر است. به علاوه گام هایی را جهت بهبود در زندگی مشترک و ارتقا رضایت زناشویی بر می دارند، اثر آن منجر به افزایش احساس کلی رضایت از زندگی می شود (گیبسون و استنلی^۴، ۲۰۱۲). رضایت زناشویی یک ارزیابی کلی از وضعیت کنونی رابطه زناشویی (رابطه عاشقانه) زوجین است که بازتابی است از میزان شادی زوجین از روابط زناشویی که به نوعی یک موقعیت روان شناختی است که خود به خود بوجود نمی آید، بلکه مستلزم تلاش هر دو زوج است (احمدی و همکاران، ۱۳۹۱). رضایت زناشویی را ارزیابی کلی و ذهنی فرد از ماهیت ازدواج تعریف کرده اند و شامل میزانی از برآورده شدن نیازها و توقعات و امیال فرد در زندگی مشترک زناشویی است (کاوه فارسانی، احمدی و فاتحی زاده، ۱۳۹۱). از جمله این ابعاد که در رضایت زناشویی اهمیت فراوان دارد بعد جنسی آن است، تحقیقات متعددی که در مورد عوامل مرتبط با ازدواج انجام گرفته است نشان می دهد که مسائل جنسی از لحاظ اهمیت در ردیف مسایل درجه اول زوجین قرار دارد (دیویس و شاور^۵، ۲۰۰۶).

۱- Amato, P. R.

۲- Butzer & Campbell

۳- Yosel & Margaret

۴- Gibson, D & Stanley, S

۵- Davis & Shaver

جامعه بر ازدواج به عنوان یک رابطه ی دوتایی مهم که در آن رابطه جنسی اتفاق می افتد تاکید می کند و ارتباط جنسی بخش جدایی ناپذیر عاشقانه است و ازدواج در هر فرهنگ شناخته شده ای به اثبات رسیده است. سلامت جنسی موضوع مهمی در روابط زناشویی است و به ثبات ازدواج و پایداری و رضایت زناشویی کمک می کند. سلامت جنسی نیازمند رویکرد مثبت و محترمانه برای سکس و ارتباط جنسی و به همان اندازه نیازمند امکان افزایش تجارب جنسی ایمن و لذت بخش و رهایی از زور و تبعیض و خشونت در روابط زناشویی است (هیگینز^۱ و همکاران ۲۰۱۱). رضایت جنسی موضوعی پیچیده است که نیاز به توجه ویژه ای دارد، زیرا رضایتمندی در این زمینه بر جنبه های دیگر روابط زوجین اثر می گذارد. رضایت جنسی شامل در میان گذاشتن تجارب عاشقانه با یکدیگر، نیاز به تماس بدنی، آمیزش جنسی و روابطی می شود که برای برانگیختن، تحریک و رضایت جنسی طرح ریزی می شود. رضایت در روابط جنسی با کیفیت زندگی زناشویی ارتباط دارد (بطلانی، ۱۳۸۹). گرچه لذت جویی و ارضای غریزه جنسی تمام هدف ازدواج نیست، لیکن یکی از اهداف مهم و محرک اولی در ازدواج است و در تحکیم بنیاد خانواده و حسن رابطه زوجین تأثیر به سزایی دارد. بنابراین، کام دهی یکی از وظایف زن و شوهر می باشد (امینی، ۱۳۹۲).

زوجینی که پیرو مذهب و تعهدات مذهبی هستند در بین آنها صفا و صمیمیت و عشق و یکرنگی فراوان وجود دارد روابط آنها گرم، در برخورد و کلام، احترام فراوان و در نتیجه احساس تنهایی بسیار کم است و نتیجه کلی آن اینکه، دچار شدن به بیماری های روانی را اندک می کند. چون در صورت مشکل، با دعا و راز و نیاز با پروردگار یکتا، از او کمک می خواهند، خود را به او می سپارند و با توکل به او به سوی حل مشکل گام بر می دارند (خرم دل، ۱۳۷۴). تعهد به مذهب، یعنی تعهدات یک فرد مومن که موقتی و دلبخواهی نیست، این جور نیست آن کسی که می خواهد خود را مومن قلمداد بکند، هر جا که به نفع و سود شخصی خود اوست مومن باشد و هر جا که ایمان و تعهد به مذهب برای او سود شخصی، سود متجاوزانه و متعدیانه تولید نمی کند، از نام اسلام و مذهب و عمل به تعهد های ایمانی رویگردان باشد، تعهد همیشگی و همگانی است و بایستی در برابر همه ی احکام خدا احساس تعهد کرد (حاج علی اکبری، ۱۳۸۴). مذهب راهنمایی های کلی در اختیار بشر قرار می دهد که اگر انسان ها بدان عمل نمایند منجر

به استحکام پیوند زناشویی می گردد. این راهنمایی ها شامل قوانینی در مورد روابط جنسی، نقش های جنسیتی، از خود گذشتگی و حل تعارضات در روابط زناشویی می باشد (ماهونی^۱، ۲۰۰۸). در قرآن کریم بر دوستی زوجین و روابط جنسی و عاطفی و زینت آن برای زندگی، تصریح شده است (آل عمران / ۳، آیه ۱۴) و حتی روابط عاطفی و جنسی در سیره ی پاک و طیب انبیاء مورد تأکید قرار گرفته است. تعالیم قرآنی این واقعیت زندگی بشری را تأکید می کند و حتی آن را به زندگی پس از مرگ تعمیم داده و گفته شده است که مردم در دنیا و آخرت از هیچ چیز به اندازه روابط جنسی لذت نمی برند (وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۱۰). در متون حدیثی بر طبیعی بودن این نیاز و نفی ردالت از آن تأکید شده است. به عنوان مثال هنگامی که به پیامبر رسید عده ای از مسلمانان از زنان کناره گیری کرده اند و به عبادت مشغول شده اند آن ها را مذمت کرده و فرموده: آیا از زنان رو گردان شده اید در حالی که من از این امر روگردان نشده ام و روز غذا می خورم و شب می خوابم و خداوند متعال این آیه را نازل فرمود: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحَرَّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ** ای کسانی که ایمان آورده اید، چیزهای پاکیزه ای را که خدا بر شما حلال کرده است حرام می کنید و از حد در میگذرید که خدا تجاوز کنندگان از حد را دوست ندارد (مائده، آیه ۸۸).

در قرآن، کتاب فطرت و زندگی، آیاتی در مورد آثار استفاده درست و صحیح از غریزه جنسی و رابطه جنسی بیان فرموده است؛ وبا دقت و تدبر از این آیات و قیاس با مکاتب دیگر مادی، به اکمل و اتمم بودن دستورات اسلام نسبت به آنها روشن می شود: **الف) تمتع و لذت:** زانی را که متعه می کنید، واجب است مهر آنها را بپردازید (نساء، ۲۴). در این آیه خدای متعال کلمه « تمتع » را بیان نموده است؛ این کلمه در کتب لغت به معنای « بهره گیری و انتفاع » است، و این بهره گیری لذت جنسی است که امام صادق (ع) آن را با لذت ترین نعمت های دنیا و آخرت می دانند. **ب - زمان اختصاصی:** قرآن برای بهره گیری همسران از یکدیگر زمان اختصاصی قایل است، و در این وقت خصوصی زن و مرد، می بایستی دیگر افراد خانواده بدون اجازه وارد نشوند، حتی اطفال - برای حفظ بهداشت جنسی کودک - نباید بدون اجازه، در این اوقات خصوصی والدین وارد شود. **ج - موجب آرامش:** در قرآن علت خلقت زوج (همسر) را به عنوان آرامش بخش یکدیگر بودن بیان فرموده است. **د - لباس همسران:** آمیزش جنسی با همسران، در شب روزهایی که روزه می گیرید، حلال است. آنها لباس شما هستند و شما لباس آنها (هر دو زینت هم و سبب حفظ یکدیگرید) (بقره، ۱۸۷): لباس مانع از آسیب است. لباس عیوب انسان را می پوشاند آبرو را حفظ می کند. زن و مرد و شوهر نیز باید عیوب هم را بپوشانند و آبروی اجتماعی یکدیگر را حفظ کنند. لباس آرایه انسان است و به وی زینت می بخشد. زن و شوهر نیز باید زینت یکدیگر باشند. **ه - ثواب اخروی:** در معارف قرآن به روابط عاطفی و جنسی با دید معنوی و عبادی نگریسته شده است و قرآن ناطق (حضرات معصومین علیهم السلام) در موارد متعددی صحبت از پاداش اخروی در روابط جنسی نموده اند. اولیای دین روابط عاطفی و جنسی زوجین را با معادل سازی پاداش اخروی آن با تکالیف دشوار دینی همچون جهاد فی سبیل الله و ریزش گناهان و پاک شدن افراد مورد تأکید و توجه قرار داده اند. ایجاد این نگرش مثبت دینی به این روابط باعث می شود زوجین از روابط مشروع خود لذت و نشاط بیشتری

ببرند و این از امتیازات مهم دین اسلام نسبت به برخی از ادیان است که غالباً روابط عاطفی و جنسی زوجین را با دید منفی نگریده اند.

همانطور که می بینیم اسلام در تمام ابعاد زندگی دستورات و آموزه های متقن و معینی دارد و تاکید بی شماری به رعایت اعتدال، رعایت حقوق متقابل زن و مرد در روابط جنسی، محبت و احترام و رعایت اخلاق در تمام ابعاد زندگی و حتی در رسیدن زوجین به رضایت زناشویی دارد. سوال اینجا بوجود می آید چرا با وجود آموزه های مذهبی و آیات و روایات متعدد در زمینه رضایت جنسی زوجین باز هم احساس نارضایتی در میان همسران وجود دارد؟ آیا با ادعای تعهد به مذهب و آموزه های مذهبی می توان به رضایت زناشویی رسید؟

روش پژوهش

پژوهش انجام شده با رویکرد پدیدارشناسی مبتنی بر هدف است، به این معنا که تلاش محقق در زمان مصاحبه صرفاً استخراج پاسخ های شرکت کنندگان از عمق موضوع بوده است. داده های جمع آوری شده از شرکت کنندگان استخراج شده و بعد از کدگذاری باز و محوری به بررسی میزان فراوانی داده ها پرداخته شده است و تا زمانی که داده های جمع آوری شده به اشباع برسد مصاحبه پژوهشی ادامه پیدا می کند. در این تحقیق جهت جمع آوری داده ها، ابتدا با استفاده از مشاهده که یکی از روش های پژوهش کیفی می باشد، تعداد ۱۰ زوج از زوجینی را که نشانه های تعهد مذهبی از قبیل، شرکت در مراسم مذهبی و داشتن اهتمام دینی و مناسک مشهود دینی از قبیل نماز و روزه و غیره و معاشرت های دینی داشتند، انتخاب شدند و مصاحبه نیمه ساختار و تعاملی اجرا شد. مصاحبه به صورت فردی با هر یک از زوجین برگزار شد. از شرکت کنندگان خواسته شد صرفاً دیدگاه خود را بیان کنند نه آن چیزی که باید باشد و یا از یک فرد متعهد مذهبی انتظار می رود که باید اینگونه بگویند. زمان مصاحبه نامحدود (بین ۲۰ تا ۴۰ دقیقه) و بستگی به وضعیت پاسخ دهندگان داشت.

یافته های پژوهش:

الف): ویژگی های جمعیت شناختی: در جدول زیر ویژگی هایی از قبیل سن، تحصیلات، شغل، مدت ازدواج و تعداد فرزندان افراد نمونه آورده شده است.

جدول ۱: اطلاعات جمعیت شناختی زوجین دارای تعهد مذهبی

اطلاعات در مورد آقا			اطلاعات در مورد خانم				
شغل	تحصیلات	سن	تعداد فرزندان	مدت ازدواج	شغل	تحصیلات	سن
کارمند	دیپلم	۴۲	۲ فرزند	۱۵ سال	خانه دار	فوق دیپلم	۳۴
کارمند	دیپلم	۳۸	۲ فرزند	۱۷ سال	خانه دار	دیپلم	۳۵
کارمند	لیسانس	۳۴	۲ فرزند	۱۰ سال	کارمند	لیسانس	۲۹
شغل آزاد	لیسانس	۳۲	۲ فرزند	۱۰ سال	معلم	لیسانس	۲۷
کارمند	لیسانس	۲۸	۱ فرزند	۵ سال	خانه دار	لیسانس	۲۳
کارمند	فوق لیسانس	۳۹	۲ فرزند	۱۸ سال	معلم	فوق لیسانس	۳۴
راننده	دیپلم	۴۸	۱ فرزند	۱۷ سال	آرایشگر	فوق لیسانس	۳۴
کارمند	دکترای مدیریت	۳۴	۲ فرزند	۱۰ سال	خانه دار	فوق دیپلم	۳۰
کارمند	فوق لیسانس	۳۰	۱ فرزند	۵ سال	خانه دار	فوق دیپلم	۲۶
کارمند	لیسانس	۳۲	۱ فرزند	۵ سال	خانه دار	دیپلم	۲۸

جدول ۱، ویژگی های جمعیت شناختی زوجین دارای تعهد مذهبی که با شاخص های مدنظری که برای افراد مذهبی در نظر گرفته بودیم همسان بودند و به عنوان نمونه انتخاب شده اند را نشان می دهد. همانطور که مشاهده می شود ۱۰ نفر از افراد نمونه زن و ۱۰ نفر مرد می باشند. میانگین سنی زنان در افراد نمونه ۲۸ سال و میانگین سنی مردان در افراد نمونه ۳۵.۳۵ سال می باشد. میانگین مدت ازدواج در زوجین سال است. در ارتباط با تحصیلات زوجین ۱ نفر ۵٪ دکتری، ۴ نفر ۲۰٪ کارشناسی ارشد، ۷ نفر ۳۵٪ کارشناسی، ۳ نفر ۱۵٪ فوق دیپلم، ۵ نفر ۲۵٪ دیپلم می باشند. در مورد تعداد فرزندان، ۴ مورد از زوجین دارای ۱ فرزند و ۶ مورد از زوجین دارای ۲ فرزند هستند. در ارتباط با شغل زنان ۶ نفر ۶۰٪ خانه دار و ۴ نفر ۴۰٪ شاغل می باشند. در ارتباط با شغل مردان ۲ نفر ۲۰٪ دارای شغل آزاد، ۸ نفر ۸۰٪ کارمند می باشند.

ب: تحلیل محتوای مصاحبه ها: آنچه در پی می آید مشاهدات و برداشت های محقق در زمان مصاحبه با شرکت کنندگان در پژوهش است که به درک و وضوح بیشتری از شرایط کنونی شرکت کنندگان کمک می کند. پس از تحلیل مصاحبه ها پاسخ ها به صورت کدهای باز، محوری دسته بندی شدند و در انتها یک جمع بندی از آن ها صورت گرفت.

جدول ۲: رضایت جنسی زوجین

عبارات و مفاهیم مهم زوجین	کدگذاری باز
آقا: در سال های اخیر به علت چاپ کتاب های مفیدی در این زمینه باعث شده خود من استفاده ی بهینه ای از آنها داشته باشم.	- خواندن کتاب
آقا: رعایت اصول جنسی که در مذهب به آن اشاره شده همیشه به بهترین مذهبی نحو انجام داد و من رضایت کامل دارم.	- عمل به آموزه های
خانم: من اوایل ازدواجم درباره خواسته هایم در مورد رسیدن به رضایت جنسی با همسر صحبت می کردم و آنها را براحتی بیان می کردم. به همین دلیل در این باره به رضایت رسیده ام.	- بیان خواسته ها و احساسات
آقا: من و همسر از همان ابتدای زندگی زناشوییمان درباره چگونگی رسیدن به رضایت رابطه زناشویی با یکدیگر مشورت می کردیم و هرکس خواسته ی خود را بیان می کرد.	- مشورت کردن
آقا: در اوایل زندگی مشترک برای برقراری رابطه زناشویی خیلی با هم مشکل داشتیم که با پیشنهاد همسر پیش یک مشاور رفتیم و بعد از یک مدت خیلی رابطمون بهتر شد.	- مراجعه نزد مشاور
خانم: در اوایل زندگی مشترک من چون همسر قبلا همسر داشتند و طلاق داده بودند	

- برطرف شدن سوئ ظن

خیلی ذهنم مشغول بود که آیا در رابطه با من به فکر همسر قبلیش هست یا نه
و این موضوع خیلی من را آزرده خاطر می کرد ولی کم کم این حساسیت با
حرف های همسرم برطرف شد و الان رضایت کامل از این رابطه دارم.

- احترام و ارزش گذاری

خانم: همسر من در این باره خیلی منطقی هستند و هیچ وقت نشده که با زور
خواسته ی خودشان را در شرایطی که من آمادگی نداشتم، تحمیل کنند. برای همین
به یک خانم حس خوبی دست می ده که همسرش برای او احترام قائل هست.

- درک زوجه در سختیها

آقا: همسر من هیچ وقت خواسته ی من را رد نکردند و حتی زمانی که من به علت
مشکلات کاری توانایی انجام رابطه را نداشتم، موقعیت من را درک و با من همدلی می کردند.

- همدردی و همدلی در مواقع

آقا: حدود یک سال و نیم من به علت بیماری سرطان و حال روحی خیلی بدی که
داشتم اصلا نتونستم با همسرم حتی هم بستر بشم و حتی بعد از بهبودی نیز از ترس
بحرانی

عدم توانایی، تمایلی به این کار نداشتم ولی همسرم با درک کردن حال روحی من و
با همدردی و همدلی که با من داشتن حال روحی ام کاملا خوب شد.

- تقویت رابطه زناشویی

خانم: من و همسرم رابطه خوبی با هم داریم و شاید اختلافاتمون نسبتا خیلی کم باشد ولی
من احساس می کنم که رابطه جنسی خیلی خوبی که داریم باعث تقویت رابطه ما شده باشد.

نتایج پژوهش نشان می دهد که از میان ۱۰ زوج انتخاب شده ۱۰ زن و مرد احساس رضایت از رابطه جنسی خود را بیان کردند که
از این میزان رضایتمندی، ۴ مورد خانم یعنی ۴۰٪ و ۶ مورد آقا یعنی ۶۰٪ را تشکیل می دهد.

جدول ۳: عدم رضایت جنسی زوجین

کدگذاری

عبارات و مفاهیم مهم زوجین

باز

خانم: شاید خنده دار به نظر برسه ولی من توی ۱۷ سال زندگی مشترکمون هیچ وقت به لذت نرسیدم
-نادیده گرفتن خواسته همسر

وایشون فقط کار خودشونو انجام می دادن و می رفتن اصلا براشون مهم نبود که چه ضربه ی
بدی به من می زنن و چقدر به یک خانم این طرز برخورد کردن آسیب می رسونه.

آقا: چون همسر من وسواس شدید دارن، ماهی یک بار، آن هم با حس خیلی بدی با من رابطه دارن.

آقا: اصلا راضی نیستم، به خود ایشون هم گفتم ولی همیشه به بهانه های مختلف مثل بزرگ شدن بچه ها
- بهانه تراشی ویا اینکه توانایی ندارم، درخواست بنده را رد می کنند.

خانم: من به همسر شک دارم و احساس می کنم که با خانم دیگری در ارتباط هست. خودم هم موضوع را بهشون
- سوئی ظن به همسر

گفتم ولی میگه تو توهم داری. و اصلا در این باره هیچ صحبتی نمی کنه که منو آروم کنه و یا این شک را برطرف کنه.
من به خاطر این حس فوق العاده بدی که نسبت به همسر دارم اصلا لذتی از این رابطه ندارم.

خانم: حدود پنج سال هست که همسر من به علت بیماری دیابت توانایی رابطه زناشویی ندارد و من
-عدم توانایی جسمی

ایشون را درک می کنم، اما ایشون اصلا با من همبستر نمی شوند و این منو خیلی عذاب میده.
-سرکوب علاقه به همسر

خانم: یکسال پیش با همسر من موضوع خیلی کوچکی بحثمون شد با اینکه من مقصر نبودم، تا به امروز

به خاطر این اتفاق اصلا با من همبستر نمی شوند و حتی من از ایشون خودم درخواست می کنم
-قهر و کینه دوزی

ولی خواسته من را رد می کند و واقعا با این کار من را عذاب می دهند. ایشون حتی در ماه های محرم
-افراط در امور مذهبی

و رمضان اصلا طرف من نمی آیند و می گویند می خواهیم با خدا رابطه برقرار کنیم.

خانم: رابطه ما در هفته سه الی چهار بار هست ولی همسرم باز هم با من دعوا دارد و می گوید که
تقاضای زیاد
جنسی همسر

تو زن سردی هستی و من از این رابطه رضایت ندارم .
برچسب زدن

آقا: شاید به زبانی هیچ وقت گله ای از رابطه من نداشته باشم ولی واقعا از رابطه من که خیلی یکنواخت
و مثل یک انجام وظیفه شده حالم بهم می خوره و این را اصلا با همسرم مطرح نکردم.
یکنواختی رابطه

آقا: خانم من اصلا از رابطه زناشویی خوشش نمی آید تا جائیکه متاسفانه اگر بعد از چندین ماه تقاضای
شدید
اضطراب و ترس

رابطه داشته باشم . کاسه ای بالای سر خودش می گذارد که اگر حالش بد شد از آن استفاده کند. فکر نکنم
همسر
عدم همراهی

هیچ کس بتواند این وضعیت را تحمل کند چون واقعا بهم بر می خوره ولی چون فرزند داریم سکوت می کنم.

خانم: همسر من همیشه میگه که من زن صیغه می کنم و این آزادی هست که اسلام برای مرد قرار داده
خاطر
عدم امنیت

و تو اگر اعتراضی بکنی کافر هستی. به همین خاطر، اگر رابطه ای هم داشته باشیم برای من شکنجه هست.
موقت
ازدواج های

نتایج پژوهش نشان می دهد که از بین ده زوج شرکت کننده، ده مورد عدم رضایت از رابطه زناشویی را بیان کرده اند که از این ده
مورد خانم و آقا، ۶ خانم عدم رضایت رابطه جنسی یعنی ۶۰٪ و ۴ مرد عدم رضایت جنسی یعنی ۴۰٪ را تشکیل می دهند.

کدهای محوری پژوهش تعهد به آموزه های مذهبی، احقاق جنسی، ارتباط کلامی، امنیت روانی ارتباط جنسی زوجین می باشد.

نتیجه گیری

علی رغم اهمیت رابطه جنسی برای رضایت و روابط زناشویی، فعالیتهای تخصصی تقریباً کمی برای بررسی آن انجام شده است. این امر ممکن است به این علت نباشد که رابطه جنسی در روابط انجام شده غیر طبیعی و مشکل زا است بلکه بیشتر افراد به عنوان موضوعی خصوصی و حرام (تابو) به ارتباط جنسی نگاه می کنند. پژوهش رضایی و همکاران (۱۳۸۵) نشان داد که تقیدات مذهبی زوجین با رضایت زناشویی و جنسی آنان رابطه و همبستگی دارد به این معنا که با افزایش تقیدات مذهبی میزان رضایت زناشویی و جنسی بیشتر می شود. در پژوهشی درمیس^۱ و همکاران (۲۰۱۰) عنوان کردند که دینداری مهم ترین عامل در تفاهم زوجین است و مذهب تاثیرات مهمی بر رابطه زوجین دارد. عدم تجانس مذهبی باعث افزایش اضطراب و افسردگی در زنان می شود و این نشان می دهد که زنان از این نابرابری بیشتر متاثر می شوند. تحقیقات بسیار اندکی، اضطراب یا ترسی را که افراد ممکن است در صحبت کردن درباره سکس با همسرانشان داشته باشند را بررسی کرده اند. چرا که عمدتاً گفتگوی بین زوجین درباره نیازهای جنسی شان بازداری می شود و زوجین درباره رابطه جنسی و چگونگی این ارتباط با یکدیگر کمتر صحبت می کنند. در پژوهش انجام شده میزان رضایت جنسی و عدم رضایت جنسی به طور برابر و هر کدام ۵۰٪ را نشان دادند. در این میان مردانی که رضایت جنسی داشتند ۶ نفر و عدم رضایت ۴ نفر بودند و زنانی که رضایت جنسی داشتند ۴ نفر و عدم رضایت ۶ نفر بودند و این نکته جالب توجه بود که مردانی که احساس رضایت از رابطه جنسی خود را بیان می کردند همسران ایشان عدم رضایت خود را با دلایل محکمتری ابراز می داشتند. این آمار عدم تعهد مذهبی، ارتباط کلامی و رابطه درست میان زوجین و عدم رعایت اعتدال و احترام

به حقوق همدیگر را نشان میدهد. برخی از زوجین اذعان می کردند که خواسته خود را با همسرانشان بیان کردند اما همسر توجهی به نیاز و درخواستشان نداشته است. و در مورد زنان و مردانی که رضایت خود را بیان می کردند عوامل این رضایت را اظهار خواسته ها و ارتباط کلامی و مشورت با یکدیگر و احترام به نیازهای طرف مقابل و درک موقعیت روحی و جسمی همسر بیان می کردند. زنان شرکت کننده در این پژوهش بیش از مردان خواستار داشتن ارتباط کلامی با همسر و بیان خواسته های خود بودند.

(مک کورمیک، ۱۹۸۹) دریافت که زنان برای صحبت درباره رابطه بیشتر از مردان ارزش قائل هستند و هم چنین نشان داد که زنان به صمیمت عاطفی در روابط نزدیک اهمیت می دهند که بسیار بیشتر از مردان است زیرا زنان عشق را به صورت صمیمیت عاطفی نشان می دهند. رسول اکرم در حدیثی با اشاره به یک ویژگی روان شناختی-عاطفی زنان، مبنی بر این که ابراز محبت های شوهر تاثیر عمیقی بر زن دارد به گونه ای که هرگز فراموش نمی کنند و به ابراز کردن کلامی و زبانی توصیه می کنند. زن و مرد هر دو باید از ابراز های کلامی منفی و ناخوشایند بپرهیزند که عوارض روانی منفی دارد و موجب زدودن آرامش از زندگی مشترک می شود. (حر عاملی، ج ۱۴، ص ۱۱۵). نتایج مک نیل و بیرز (۲۰۰۵) نشان می دهد که ارتباطات جنسی به صورت مثبت با رضایت از رابطه و رضایت جنسی رابطه دارد و بالعکس. (آندرس، ۲۰۰۸). رضایت جنسی زنان به چند فاکتور فردی و ارتباطی مرتبط است، زوج های زیادی درباره ارتباط کلامی و غیر کلامی چیزی نمی دانند و این درماندگی و سکوت به جدایی زوجین از هم منجر می شود (لانگ، ۲۰۰۵). مورکوف^۵ و همکاران (۱۹۸۹) احقاق جنسی را بر مفهومی کلی از احقاق برپایه حقوق انسانها در خودمختاری مفهوم سازی کرده اند. احقاق با جرات ورزی جنسی اشاره به این دارد که افراد تا چه اندازه می توانند نیازها و خواست های جنسی خود را بیان کنند و یا درمقابل آنچه که برایشان آزارنده است مقاومت نشان دهند.

برای رسیدن به آرامش در این رابطه، باید به ناهماهنگی همسران در زمینه جنسی توجه کرد. زن و شوهر باید روحیات یکدیگر را بشناسند تا دچار سوء تفاهم یا بدبینی در رابطه جنسی نشوند. نگاه ناعادلانه به روابط جنسی، بی توجهی به آموزه های دینی برای

۱- McCormick

A.N. .۴ Long, A.K

۲- Macneil & Byers

۵- Morokoff, P.J, et al

۳- Andres,

آماده‌سازی در زندگی زناشویی، به‌ویژه از ناحیه مردان، می‌تواند آسیبی جدی به شمار آید. تنبلی و سستی در آرایش برای آسایش، در نظافت برای سلامت و در زینت برای رحمت، زندگی را از آرامش دور می‌سازد. آداب معنوی، مادی، ظاهری، باطنی و اخلاقی و عاطفی در زمینه بهره‌مندی از رابطه جنسی قابل دقت است. عمده آرامش انسان در سایه توجهات خاص حضرت حق جلوه‌گر می‌شود. به همین دلیل، دعا، راز و نیاز با خدا، استعاذه به سوی خداوند منان از شر شیطان و دل سپردن به خدا و دستورهای او و تکیه کردن بر او، در رضایتمندی از زندگی زناشویی بسیار مفید است. آماده‌سازی روحی و روانی در بعد روحی، نظافت و زینت در بعد ظاهری، و آماده‌سازی جنسی در بعد غریزی، آداب یک رابطه خوب جنسی است.

پیشنهاد های پژوهشی:

- ۱- شناخت راه‌کارها و مهارت‌های لازم برای آشنایی با آموزه های مذهبی در زوجین
- ۲- به کار گرفتن روش‌های متناسب در تأمین نیازمندی‌های دو جنس و پذیرش هویت جنسی

منابع فارسی

- احمدی، سیداحمد، رضایی، جواد، اعتمادی، عذرا (۱۳۹۱). "تاثیر آموزش زوج درمانی اسلام محور بر تعهد زناشویی زوجین"، موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره).
- امرابی، امیر (۱۳۹۴). نقش زندگی مذهبی در رضایتمندی زناشویی زوجین، موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره).
- امینی، ابراهیم (۱۳۹۰). آشنایی با وظایف و حقوق زن، ۱ جلد، بوستان کتاب (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم) - قم، چاپ: چهارم، ۱۳۹۰.
- ۱۳۸۹). تاثیر زوج درمانی مبتنی بر دل بستگی بر رضایت و صمیمیت جنسی، مجله اصول بهداشت روانی، سعیده بطلانی تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد (۱۳۶۶). غررالحکم و دررالحکم. قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.
- حاج علی اکبری، محمد جواد (۱۳۸۴). مطلع عشق (گزیده ای از زهنمود های مقام معظم رهبری به زوج های جوان)، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی. چاپ پنجم.
- خرم دل، مصطفی (۱۳۷۴). تفسیر نور، چاپ دوم، چاپخانه هدف تهران
- رضایی، جواد: احمدی، احد. اعتمادی، عذرا. حسین آبادی، مریم. شهردوست، مریم (۱۳۹۲). تاثیر آموزش سبک زندگی اسلام محور با تاکید بر نظام خانواده بر صمیمیت زوجین اراک. مطالعات روانشناختی دوره نهم، پائیز، شماره ۳.
- شیخ حر عاملی، محمد بن حسن (ق ۱۴۰۹). وسائل الشیعه، قم، مؤسسه آل البيت لإحياء التراث.
- طباطبایی، سید محمد حسین (۱۴۱۷ق). المیزان فی تفسیر القرآن، قم، جامعه مدرسین قم، چاپ پنجم.
- کاوه فارسانی، ذبیح الله، احمدی، احمد، فاتحی زاده، مریم سادات (۱۳۹۱). تاثیر آموزش مهارت های زندگی بر رضایت زناشویی و سازگاری زنان متأهل، فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، سال دوم، شماره ۳.
- کلینی، محمد بن یعقوب (۱۳۶۵). اصول کافی، تهران: دارالکتب الاسلامیه.
- نیکویی، مریم (۱۳۸۳). بررسی رابطه دینداری با رضایتمندی زناشویی در بین زوجهای شهر تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه الزهرا.

منابع انگلیسی

- Andres, A.N. (2008). Sexual communication anxiety attachment relationship satisfaction and sexual satisfaction. In AUBURN UNIVERSITY UNDERGRADUATES.
- Amato, P. R., & Booth, A. (1995). Changes in gender role attitudes and perceived. *Journal of Counseling and Clinical Psychology*, 50, 468-470.
- Butzer, B. & Campbell, L. (2008). Adult attachment sexual satisfaction a relationship satisfaction: a study of married couples. *Personal Relationship*, 15, 141- 154.
- Demaris, A, Mahoney, A, Pargament, K.I. (2010). Sanctification of marriage and general religiousness as buffers of the effects of marital inequity. *J FAM Issues*; 31(10): 1255-78.
- Davis, D., Shaver, P.R., Widaman, K.F., Vernon, K.L., Folette, W.C., Beitz, K. (2006). I can't get no satisfaction: Insecure attachment, inhibited sexual communication, and sexual dissatisfaction. *Personal Relationships*, 13, 465-483.
- Gibson, D. Stanley, S. (2012) (What life satisfaction means for marriage. News and views' marriage in the news. June 1
- Higgins, J.M., Mullinax, M., Trussell, J., Davidson, J.K., & Moore, N.B. (2011). Sexual satisfaction and sexual health among university students in the United States. *American Journal of Public Health* Higgin et al, vol, 101.9.
- Long, E., & Andrews, D. (1990). Perspective taking as a predictor of marital adjustment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 126-131.
- Long, A.K. (2005). The relationship among marital quality, sexual frequency, sexual disagreement, depression, and married women sexual satisfaction. Master of Science, August 8, 2005, B.S, University of Georgia, 2002.
- MacNeil, S. & Byers, E.S. (2005). Dyadic assessment id sexual self-disclosure and sexual satisfaction in heterosexual dating couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22.
- Mahoney, A., Pargament, K. I. (2008). Religion in the home in the 1980s and 1990s: A meta-analytic review and conceptual analysis of links between religion, marriage, and parenting. *Psychology of Religion and Spirituality*, 5, 63-101 .
- Morokoff, P.J, et al. (1998). Sexual Assertiveness Scale (SAS) for women: development and validation. *Journal of Personality and Social Psychology*. 73(4), 790-804
- McCormick, N. (1994). *Sexual salvation: Affirming women's sexual rights and pleasures*. Westport, CT: Praeger.
- Yucel, D. & Margaret, A.G. (2010). Exploring actor and partner correlates of sexual satisfaction among married couples. *Social Science Research*, 39, 725-738..